

A Fővárosi Ítéltábla a Kutasi Ügyvédi Iroda (**Ü.I. címe**; ügyintéző: dr. Kutasi Balázs ügyvéd), Kovách Ügyvédi Iroda (**Ü.I. címe**; ügyintéző: dr. Kovách Ákos ügyvéd) és a Gide Loyrette Nouel – d'Ornano Iroda (**Ü.I. címe**) által képviselt felperes neve(1640 Rhode-Saint-Gènes, avenue de la Fauvette 4, Belgium) felperesnek, a dr. Polgár Péter ügyvéd (**üv. címe**) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2014. április 23. napján meghozott, 7.P.23.213/.../46. számú ítélete ellen, az alperes részéről 48. és 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását a tőke tekintetében 5.500.768 (ötmillió-ötszázezer-hétszázhatvannyolcezer) forintról 3.807.461 (hárommillió-nyolcszázhétezer-négyszázhatvanegy) forintra, az ügyleti kamat körében ...320.183 (egymillió-háromszázhuszezer-száznyolcvanhárom) forintról ...184.971 (egymillió-száznyolcvannégyezer-kilencszázhetvenegy) forintra leszállítja, míg a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 190.000 (százkilencvenezer) forintra felemeli.

A felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő kereseti illeték összegét 675.000 (hatszázhetvenötezer) forintra felemeli, az alperes által fizetendő illetéket 225.000 (kétszázhuszonötezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes végleges keresete szerint 15.04...349 forint és ezen összeg után ... napjától késedelmi kamat megfizetését kérte az alperestől. Előadta, hogy a jogelődje, a per folyamán ...-én elhunyt

édesanyja-én kelt szerződés alapján 10.000.000 forint kölcsönt nyújtott az alperesnek. A szerződésben a kamat mértékét a kölcsönösszegre vetítve évi 8 %-ban állapították meg. Az alperes a kölcsönt 15 éven belül vállalta visszafizetni. A szerződésben a kölcsön visszafizetésének biztosítása céljából jelzálogjogot alapítottak az alperes, ... u. ... szám alatti ingatlanára.-én jogelődje a kölcsönszerződéstől elállt, figyelemmel arra, hogy a jelzálogjog az ingatlan-nyilvántartásba nem került bejegyzésre. Az alperes az elállást vitatta, majd ...-én arról értesítette, hogy-ig a kölcsön teljes összegét vissza kívánja fizetni. Állította, hogy az alperes a szerződés alapján-ig bezárólag összesen csak 6.489.202 forintot teljesített, ezért-án a szerződést felmondta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a kölcsönt visszafizette. Utalt arra, hogy a törlesztés módját a szerződésben nem határozták meg és ő a felperes férjének, **A. A.**-nak teljesített ... és ... között. A teljesítések részben bankszámlára utalással, részben készpénzben történtek **A. A.** részére, vagy felhívására más személyek felé.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperes javára 5.500.768 forint tőke és ezen összeg után napjától napjáig terjedő időszakra vonatkozóan ...320.183 forint ügyleti kamat, a tőke után ... napjától ...ig évi 8 % és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű kamat, napjától a kifizetésig évi 8 % és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű kamat, a lejárt ügyleti kamat után ...-tól ...-ig évi, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat mértékének, napjától a kifizetésig járó évi, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat mértékének megfelelő kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolása szerint a felek között nem volt vitás a szerződés létrejötte, érvényessége, valamint lényeges tartalma. Megállapította, hogy a felperes jogelődje a 10.000.000 forintnak megfelelő eurót **A. A.** bankszámlájára utalta át, melyet **A. A.** forintban ugyanerről a bankszámláról három részletben utalt át az alperesnek. Kiemelte, a szerződésben, annak elválaszthatatlan részeként rögzített részletfizetési táblázat létét tényként megállapítani nem tudta. A felek a törlesztőrészlet megállapításakor az alperes által a szerződéskötést követően készítettett banki kalkulációt alkalmazták. A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján megállapította, hogy **A. A.** a felperes megbízásából és képviselőjeként járt el a szerződés során. A szerződés nem tartalmazott arra vonatkozó rendelkezést, hogy az alperesnek a törlesztést készpénzben vagy átutalással, illetve kinek a kezéhez kell teljesítenie. Álláspontja szerint a felperesi jogelőd és között, vagyis hosszú időn keresztül nem kifogásolta a megbízottja részére történt teljesítéseket, ezért azokat szabályszerűnek kell tekinteni. Életszerűtlennek tartotta, hogy a felperes jogelődje ezekről nem tudott, figyelemmel arra, hogy felperes maga is rendelkezett hozzáféréssel **A. A.** bankszámlájához, és a-én az alpereshez intézett levele egyértelműen ezt követő teljesítésekre utal, amely feltételezi a korábbi teljesítéseket. Az alperes által csatolt kimutatások alapján azonban csak a bankszámlakivonatok szerint törlesztőrészlet jogcímén megfizetett tételeket fogadta el teljesítésként, az egyéb címeken (pl. közüzemi számla, munkabér) fizetett összegeket nem. Rámutatott, hogy az átvételi elismervények a készpénzben történt teljesítések igazolására nem voltak alkalmasak, mivel az okiratok csak másolatban kerültek csatolásra, és nem rendelkeztek teljes bizonyító erővel. **A. A.** tanú azért nem volt elfogulatlanak tekinthető, mert időközben a felperesi jogelőd, illetve a felperes pert indított vele szemben vagyoni igények érvényesítése iránt. Tekintettel arra, hogy a visszafizetés körében a bizonyítás alperest terhelte, a bizonyítatlanság következményeit is az ő terhére kellett értékelni. Utalt arra, hogy a felek között tényleges pénzmozgás mindvégig forintban történt. Ebből arra következtetett, hogy a szerződéstől eltérően a felek ténylegesen nem alkalmazták az euró alapon történő elszámolást. Figyelemmel arra, hogy a felperes nem igazolta, hogy a törlesztésre

vonatkozó táblázat része volt a szerződésnek, a táblázat szerinti kamatos kamat számítását mellőzte. Megállapította, hogy az alperes a szerződés felmondásáig teljes körűen nem tett eleget fizetési kötelezettségének, ezért a felperes jogszerűen mondta fel a szerződést. A felmondással pedig a fennálló tartozása – 5.500.768 forint tőke és ...320.183 forint lejárt ügyleti kamat – egy összegben vált esedékessé.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül a kölcsön visszafizetésének igazolására becsatolt átvételi elismervényeket. Utalt arra, hogy az okiratok valódiságát az elsőfokú eljárás során a felperes nem vonta kétségbe. Az eredeti okiratok bemutatását a bíróság sem tartotta szükségesnek, ezért a Pp. 19... § (1) bekezdése alapján egyszerű másolatban való csatolásuk is elegendő volt. Kiemelte, nem merült fel adat arra nézve, hogy az átvételi elismervények tartalma valótlan, ezért a Pp. 199. §-a alapján a visszafizetések megtörténtét az elsőfokú bíróságnak el kellett volna fogadni. Hivatkozott arra is, hogy A. A.-án teljes bizonyító erejű magánokiratban 8.266.390 forint teljesítését elismerte. Mindezek azt bizonyítják, hogy a teljes tőke és kamat visszafizetésével a szerződés már ...-ben megszűnt. Álláspontja szerint A. A. tanúvallomása ugyancsak megerősítette a visszafizetéseket. A tanú elfogultságával kapcsolatos megállapítások megalapozatlanok, mert az arra okot adó körülmény csak az elismervények aláírását követően következett be.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Állította, hogy az elsőfokú eljárás során is vitatta az alperes által csatolt teljesítési igazolások valódiságát. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az okiratokat, illetve az elfogultságára tekintettel A. A. tanú vallomását bizonyítékként nem fogadta el. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárás során mindvégig vitatta, hogy a tanú a megbízottja lett volna, ebből következően a részére történt teljesítéseket sem lehetett kölcsöntörlesztésként elfogadni.

A fellebbezés részben megalapozott.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedett az ítéletnek a felperes 5.500.768 forint tőkét és ...320.183 forint ügyleti kamatot meghaladó keresetét elutasító rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a bizonyítékokat a maguk összességében a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte. Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a felek ismételt nyilatkoztatása, illetve további bizonyítás lefolytatása nélkül érdemben felülbírálható volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése alapján tényként állapította meg, hogy a felek az írásba foglalt szerződés tartalmától eltérően a törlesztéseket ténylegesen nem euró alapon, hanem forintban számolták el. A kamatos kamat számítását megengedő melléklet nem volt része a szerződésnek. A felperes volt házastársa pedig a felperesi jogelőd megbízottjaként járt el a szerződéskötés, illetve a törlesztések átvétele során. A felek közötti jogviszony létrejöttét, tartalmát, megszűnését, a teljesítések összegét és elszámolásának a módját mindezen tényekből kiindulva állapította meg. A felperes az elsőfokú ítélet ezen megállapításait nem kifogásolta, hiszen az ítélettel szemben fellebbezéssel nem élt. Az elsőfokú bíróság elszámolását az alperes is kizárólag azért támadta fellebbezésében, mert álláspontja szerint az, a bizonyítékok téves értékelése folytán nem tartalmazta valamennyi igazolt törlesztését. A Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében ezért az ítélet táblának is csak ebben a kérdésben kellett állást foglalnia.

A fellebbezéssel érintett körben az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével, és annak jogi indokaival is csak részben értett egyet.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott előkészítő iratában csupán az alperes táblázatba foglalt teljesítéseinek megtörténtét vitatta. Olyan nyilatkozatot azonban az elsőfokú eljárás során egyetlen alkalommal sem tett, hogy a ...-án,-án,-én, ...-én, ...-án kelt átvételi elismervényeken, valamint A. A.-án írásban tett nyilatkozatán az aláírások valódiságát vitatja. A másodfokú eljárásban az erre való hivatkozása a Pp. 235. § (1) bekezdésének tilalmába ütközött. Az említett okiratok valódiságának bizonyítását a bíróság sem tartotta szükségesnek, ezért az alperes megalapozottan hivatkozott arra fellebbezésében, hogy a Pp. 19... § (1) bekezdése alapján nem volt szükség az eredeti okirat bemutatására. A másolatban rendelkezésre álló okiratok bizonyító ereje az átvételi elismervények esetén a Pp. 199. §-a szerint, a-án kelt nyilatkozat esetében pedig a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerint volt értékelendő.

A Pp. 196. § (1) bekezdésében meghatározott alaki kellékekkel rendelkező magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el. A Pp. 199. §-a pedig kimondja, hogy a bíróság a tárgyalás és a bizonyítás összes adatainak mérlegelése alapján ítéli meg, hogy az okirati bizonyítás eredménye mennyiben vehető figyelembe azokban az esetekben, amelyekben a jelen fejezet rendelkezései valamely okirat bizonyító erejét nem határozzák meg, vagy az okirat a 195-198. §-ok rendelkezéseinek nem felel meg.

Az elsőfokú bíróság a felek személyes előadásának, A. A. tanúvallomásának, a teljesítésekre vonatkozó okiratok, és a felperes-én az alpereshez intézett elektronikus üzenete tartalmának értékelése alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy A. A. a felperes jogelődjének megbízottjaként járt el az alperes törlesztéseinek átvétele során. Ennek következtében a ...-án,-án,-én, ...-én, ...-án egyszerű magánokiratba foglalt elismervények alapján a Ptk. 219. § (2) bekezdése szerint úgy kellett tekinteni, hogy maga a felperesi jogelőd tett az okiratban megjelölt törlesztőrészek átvételét elismerő nyilatkozatot. A bizonyítási eljárás során nem merült fel olyan adat, amely kizárta volna, hogy az elismervényeken feltüntetett időpontokban teljesítések történtek. Az elsőfokú bíróság ezért megalapozatlanul hagyta figyelmen kívül az elszámolása során az átvételi elismervényekkel igazolt készpénzben történt fizetéseket.

Az elismervényekkel ellentétben A. A. a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát nem konkrét pénzüsszeg átvételéről, hanem a január végéig történt teljesítések elszámolásáról tette. A lefolytatott bizonyítás alapján tényként volt megállapítható, hogy ...-jától az alperes A. A. közreműködése nélkül, közvetlenül a felperesi jogelőd számlájára teljesített. A megbízói érdek megszűnése folytán az addig fennállt megbízási jogviszony is megszűnt [Ptk. 48... § d) pont]. Az elismervény tehát olyan időpontban keletkezett (....-án), amikor A. A. már nem minősült a felperesi jogelőd képviselőjének. Ebből következően az okiratba foglalt nyilatkozatát sem lehetett a felperesi jogelőd nevében tett nyilatkozatnak tekinteni. Az alperes által becsatolt táblázatos elszámolások, számlakivonatok, valamint A. A. tanúvallomása alapján az is megállapítható volt, hogy a nyilatkozat szerinti 8.266.390 forint nem kizárólag a kölcsön törlesztéseként történt teljesítéseket tartalmazta. A. A. elismerése ellenére sem lehet, ugyanis a kölcsön törlesztéseként elfogadni olyan alperesi teljesítéseket, amelyek nem A. A. részére történtek, mert azok önmagukban alkalmatlanok voltak a kölcsöntartozás csökkentésére. Az alperes által csatolt elszámolások folytán tehát az okirat valóságtartalma megdőlt. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen járt el, amikor az elszámolást a teljes bizonyító erejű magánokirat tartalmára tekintet nélkül végezte el.

Az elsőfokú bíróság ítéletében (annak 3. és 4. oldalán) a évi teljesítések között elmulasztotta feltüntetni a-én kifejezetten a kölcsön novemberi törlesztő részleteként átutalt 130.000 forintot, melynek teljesítését az alperes számlakivonattal igazolta. Ennek, valamint az átvételi elismervények alapján készpénzben átadott összegeknek a figyelembevételével ...-ban 702.350 forint helyett összesen ...222.350 forint, évben pedig 130.000 forint helyett összesen 390.000 forint teljesítése volt elfogadható. Mindezek alapján az ismert időpontokban történt törlesztések végösszege január hónap végéig 4.155.993 forint helyett 4.935.993 forint volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 10. oldalán található táblázatban a évi teljesítések elszámolásának eredményeként jelentkező 9.546.357 forint maradék tőke nem módosult. A évben a ...222.350 forint összegű fizetés fedezte az abban az évben felmerült 763.709 forint ügyleti kamatot, és a maradék tőkét 9.087.716 forintra csökkentette. A évben a 9.087.716 forint tőke után 729.009 forint ügyleti kamat merült fel, amely a 390.000 forint összegű teljesítéssel 339.009 forintra csökkent, miközben a tőketartozás változatlan maradt. A évben teljesítés nem történt, ennek következtében a tőketartozás változatlan összegben fennmaradt, a kamattartozás pedig az éves kamat összegével ...068.018 forintra nőtt. A évben az alperes 300.000 forint összegű törlesztése folytán a kamattartozás ...497.027 forintra emelkedett (...068.018 forint + 729.009 forint – 300.000 forint), majd 2007-ben történt ...650.000 forint teljesítésével annak összege 576.036 forintra csökkent (...497.027 forint + 729.009 forint – ...650.000 forint). Mindeközben a tőketartozás összege nem módosult.

Az alperes-én 120.000 forintot utalt a megbízott számlájára, majd ...-jától kezdődően közvetlenül a hitelezőnek teljesített, a felperes által nem vitatottan az év végéig 997.396 forintot. Az előző évről fennmaradt 576.036 forint kamattartozás mellett felmerült éves kamat 729.009 forint összegét az összesen ...117.396 forint teljesítés év végére 187.649 forintra csökkentette. A következő év-én egyösszegű 5.49...806 forint teljesítése történt meg az alperes részéről. A 9.087.716 forint tőke 12 napra számolt ügyleti kamata 23.902 forint, az alperes teljesítés időpontjában fennálló összes ügyleti kamattartozása ennek következtében 21...551 forint volt (187.649 forint + 23.902 forint). Az 5.49...806 forint összegű teljesítés fedezte az addig lejárt ügyleti kamatot, és a tőketartozást 3.807.461 forintra csökkentette (9.087.716 forint + 21...551 forint - 5.49...806 forint). Az alperes azonban azt alaptalanul állította, hogy teljesítésével a szerződés megszűnt.

A fennmaradt 3.807.461 forint tőke után az év hátralévő részére, további 353 napra számolt ügyleti kamat 294.583 forint volt, 2010. és 201... években egyaránt 304.597 forint, míg ...-ben a ...-án történt felmondásig (338 napra) 28...194 forint. A teljesítések elszámolásának eredményeként tehát az alperes marasztalását a tőkeösszeg tekintetében 3.807.461 forintra, a lejárt ügyleti kamat vonatkozásában ...184.971 forintra kellett leszállítani.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a pertárgy értékét, mert a Pp. 25. § (4) bekezdése értelmében ugyan a lejárt ügyleti kamat az érték megállapításánál figyelmen kívül maradt, azonban a felperes eredetileg a jelzálog szerződés érvényességének megállapítása iránti kereseti kérelmet is előterjesztett. A felek pernyertességének-pervesztességének megváltozott aránya indokolta a Pp. 8... § (1) bekezdése alapján az alperesnek járó elsőfokú perköltség összegének felemelését, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezés módosítását. Ez utóbbira azért is szükség volt, mert az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a kereseti illeték mértéke az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott maximumot nem haladhatja meg.

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A fellebbezési eljárásban a felperes nagy részben lett pernyertes. Az alperes által lerótt fellebbezési illeték arányos részét (135.500 forint) figyelembe véve azonban az ítéltábla a Pp. 8... § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes javára másodfokú perköltség fizetésére.

Budapest, 2015. június 4.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

...
tisztviselő